оплата за перевиконання плану виробництва, преміювання. Нематеріальним стимулюванням є подяки, почесні грамоти, звання, урядові нагороди. Важливим елементом загального морального і психологічного стану людини є фактор задоволення роботою. А надзвичайно важливу роль в управлінській діяльності відіграє потреба успіху, яку може задовольнити лише доведення роботи до успішного завершення.

Мотивація може здійснюватися шляхом обміну досвідом і знанням між керівниками і підлеглими, відвертого висловлювання думок на зборах, засіданнях, нарадах і конференціях. Для цього керівники повинні створити атмосферу відкритості і доброзичливості, проявляти постійний інтерес до ініціатив підлеглих, завжди робити посилання на їх ділові пропозиції – створити відкрите середовище праці.

Проведений теоретично-методологічний аналіз інформаційних джерел, дозволив нам виявити, що мотивація є психологічною умовою організації внутрішнього духовного світу особистості, що визначає вибір спрямованості її поведінки. Задачею ж керівника, зокрема керівника позакласного мистецького навчального закладу, є спрямовування своїх працівників та вихованців на досягнення духовних цілей, що облагороджують особистість.

Література

1. Гармаш А. Методика і практика виховної роботи у вищих навчальних закладах// Імідж сучасного педагога/ А. Гармаш. – 2003. – № 7-8 –с. 119.
2. Зиновьев Ф., Гаврилов А., Зиновьев И. Искусство управлять/ Ф. Зиновьев, А.Гаврилов, И. Зиновьев. – Симферополь, 1992. – с. 254.
3. Карлова О.А. Основи менеджменту. Навч.посібник / О.А.Карлова. –Харків: ХНАМГ, 2008.– 314 с.
4. Коломінський Н. Психологічна культура менеджменту та проблеми добору на навчання керівних кадрів освіти. // Потенціал управлінських систем: питання формування і розвитку / Коломінський Н. – 4.1. – К., 1993. – 122 с.

ПЕДАГОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ РОЗВИТКУ ЕВРИСТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ НА УРОКАХ З ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Левченко В.О., Тягло Є.І.(Полтава)

Вирішальне значення для економічної ефективності і конкурентоспроможності тієї чи іншої країни, забезпечення її інтелектуальної самостійності і власного місця у сучасному світі, дедалі більше взаємопов'язаному, набувають наукові і технічні знання, високі моральні якості особистості, її інтелектуальний і творчий потенціал, винахідливість, ініціатива, відчуття нового, здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються; вирішувати несподівані, нешаблонні, непередбачені інструкціями завдання, які потребують нестандартного підходу. Ці якості актуальні не лише для певних груп, а й для населення в цілому. Саме тому всі розвинені країни світу здійснюють реформування освітніх систем, основною метою якого є підвищення інтелектуального потенціалу нації, формування творчої особистості.

Сьогодні суспільству потрібні всебічно розвинені особистості. Знання з

природничих дисциплін, уявлення про їх роль стали необхідними компонентами загальної культури людини.

Одне з відповідальних завдань навчання природничих дисциплін полягає в тому, щоб розвивати евристичне мислення школярів, пізнавальну самостійність і активність учнів у навчальному процесі, вдосконалювати вміння думати, робити умовиводи, висновки, тобто формувати розумову культуру, що характеризується певним рівнем розвитку мислення, володіння узагальненими прийомами міркувань, прагненням здобувати знання і вмінням застосовувати їх у незнайомих, нестандартних ситуаціях.

Питаннями розвитку евристичного мислення займалися такі дослідники: Дж. Гілфорд, І. Гончарова, Т. Ненхо, В. Пушкін, О. Скафа.

Особливо важливим у навчанні природничих дисциплін в середніх класах є організація такого навчального процесу, щоб діти могли реалізувати бажання бути дорослими, мали право на помилку, власну думку, брали участь у спільній діяльності, відчували себе в ролі дослідника, першовідкривача.

На уроках природничого напрямку є можливість для того, щоб учні намагалися доводити і обґрунтовувати свої міркування, використовуючи запас знань або наочність, що потім розвиває інтуїцію, дарує можливість проявити себе, надає їм так зване почуття успіху, що і сприяє їхній подальшій зацікавленості у вивченні відповідного предмету.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю приведення системи освіти у відповідність до рівня розвитку науки і техніки, підготовки школярів до життя і праці в сучасному інформатизованому суспільстві.

У працях видатних педагогів-новаторів значна увага приділяється мисленню як невід'ємній частині навчально-виховного процесу. Сухомлинський В.О. в книзі "100 порад вчителю" відзначає: "… процес навчання – це праця мозку… культура мислення, якою діти оволодівають в процесі вивчення якогось предмету, накладає відбиток на всю розумову працю в процесі навчання" [2]. Великого значення Сухомлинський В.О. надає й елементам дослідництва як необхідній умові розвитку самостійності та творчості в навчальній діяльності учнів: "Самостійність, творчий характер розуму формується завдяки тому, що у розумовій праці учнів на уроці та в процесі первинного виховання і, особливо, в процесі розвитку, поглиблення знань є елементи дослідництва". Проблеми мислення, його значення для людини глибоко розкриває К.Д.Ушинський у праці "Людина, як предмет виховання"[3]. В своїй статті він пише: "Видатні, але чужі думки приносять значно менше користі, ніж свої власні … Скільки глибоких ідей давнини зникає сьогодні саме тому, що людина, завчаючи їх раніше ніж буває здатна їх зрозуміти, так привчається використовувати їх хибно і бездумно, що потім рідко добирається до їх справжнього змісту." Тут же К.Д. Ушинський підкреслює і роль самостійного одержання знань у процесі мислення : "…не вміти висловлювати свої думки – недолік, але не мати власних думок – ще більший недолік; самостійні думки витікають тільки із самостійно отриманих знань".

У своєму дослідженні ми виходимо з того, що основними критеріями творчості в пізнавальній діяльності учнів є: самостійність (повна або часткова); пошук можливих варіантів досягнення цілі; створення в процесі досягнення цілі нового продукту. Ступінь повноти самостійності, пошуку і створення продукту визначає рівні творчості – низький, середній і високий [1].

Творча діяльність неможлива без усвідомлення мети пошуку, без активного відтворення раніше отриманих знань, без інтересу до поповнення недостатніх знань з готових джерел, до самостійного пошуку без уяви та

емоцій.

У процесі спілкування з учнями вчитель може порівняно легко спостерігати і фіксувати прояв всіх цих якостей, давати загальну оцінку ставлення учнів до навчання – чи є воно творчим та зацікавленим, і, в залежності від цього, будувати свою діяльність за поступовим розвитком творчого ставлення учнів до навчання.

Отже, одним з найважливіших завдань педагогів є створення сприятливого середовища для творчого розвитку, успіхів дітей, прилучення до творчості тих, хто колись не мав яскраво виявлених нахилів і потреб у діяльності.

Література

1. Андрійчук О. Розвиток в учнів творчого мислення // Психологія. – 2007. – №18-19. – С. 16 – 18.
2. Сухомлинський В.О. Сто порад вчителеві...: Вибр.твори у 5т. – К., 1976. – Т.2. – С.419-655.
3. Ушинский К.Д. Собрание сочинений в 11т. – М., 1948-1952.

ФУНКЦІОНАЛЬНА ЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У МЕНЕДЖМЕНТІ

Леонова М.В. (Полтава)

Прийняття рішень є найважливішою функцією управління, успішне здійснення якої забезпечує досягнення організацією її цілей. Через невміння якісно і раціонально здійснювати цей процес, через відсутність в організації технології його здійснення, страждає більшість підприємств і державних установ в Україні. У вузькому розумінні прийняття рішень розглядається лише як вибір кращого рішення з чисельних альтернатив. Процес прийняття рішення складається не тільки з вибору кращого варіанту, але й з пошуку альтернатив, встановлення критеріїв оцінки, вибору способу оцінки альтернатив тощо.

Епоха застосування математичних моделей прийняття управлінських рішень розпочалася близько півстоліття тому. Поява та розповсюдження ЕОМ зробило можливим використання математичних моделей для рішення економічних задач, починаючи від перевезення одного продукту в масштабах району і закінчуючи моделюванням національної економіки. Починають розроблятися моделі міст, ринків, так звані глобальні моделі розвитку всесвіту. Якщо модель побудована і її створювачі вірять в її адекватність, то вона використовується для вирішення різних задач – прогнозування, прийняття простих і складних рішень. Як правило, застосування математичних моделей пов'язане з використанням ЕОМ. Математичні моделі в теперішній час претендують на роль універсального засобу вирішення будь-яких проблем [1].

Метод моделювання з успіхом застосовується в таких областях, як економіка, автоматизація проектування, організація роботи обчислювальних комплексів, аналіз різних сторін діяльності людини, автоматизація управління виробничими та іншими процесами.

В математичній моделі, яку інколи називають символічною, використовуються символи для описання властивостей або характеристик об'єкту чи події. Приклад математичної моделі і її аналітичної сили як засобу,